

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคน เพื่อให้มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนพัฒนาตนเองด้านต่างๆตลอดชีวิตจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีความสุข สุขภาพแข็งแรงครบถ้วนรอบรู้ มีวัฒนธรรม มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติและเอื้ออาทร โดยการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตพร้อมพัฒนาคนให้มีความรู้ คุณุณธรรมพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงได้มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ. 2544 : ก) และตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการ รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหลักการจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยกระจายอำนาจการบริหาร การศึกษา ทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง เพื่อความคล่องตัว มีอิสระ รวดเร็ว มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่าง มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 10)

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยงานปฏิบัติในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญทั้ง ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเองได้และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้น การฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา ฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยมีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทั้งด้านคุณภาพ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ คุณธรรม และมีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต มีชีวิตที่สงบสุขเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและประเทศชาติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของโรงเรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ที่ต้องจัดการศึกษาให้ดีมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากที่สุด (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2542 : 153)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญในการบริหารและจัดการศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ขอบข่ายของเนื้อหา และหลักการบริหารงานวิชาการ เพราะงานวิชาการในสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญ โดยผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบในการวางแผนทุกระดับ จนถึงจัดการเรียนการสอนของครูอาจารย์ จัดให้มี การประชุมปรึกษาหารือ เพื่อจะได้วางแผนได้ถูกต้อง มีการจัดการบริหารที่ดี โดยมีเทคนิควิธีการที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพได้ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการเป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ ของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นหัวใจสำคัญ ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้ตามเป้าหมาย และความคาดหวังของหลักสูตร (สนั่น มีสัจธรรม. 2540 : 3)

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องถือเอางานวิชาการมาเป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของสถานศึกษา คือการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุด การเป็นผู้นำ

ทางด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันและสามารถแสดงระดับปฏิบัติด้านงานวิชาการ เพื่อมุ่งจุดหมายเดียวกัน คือ ผู้เรียนมีคุณภาพ งานวิชาการจึงเป็นงานที่พิสูจน์ความสำเร็จของสถานศึกษาหรือ อีกนัยหนึ่งความสำเร็จของสถานศึกษาคือ เด็กที่เป็นผลผลิตของโรงเรียน มีคุณภาพ และมีคุณสมบัติตามที่หลักสูตรกำหนดคือ มีผลสำเร็จทางการเรียนสูง หรือเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ (คำริบุญชู. 2546 : 16)

ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติการสอนประจำในสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน เป็นผู้ที่จัดมวลประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้นครูผู้สอนต้องสนใจใฝ่รู้ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ให้เกิดคุณภาพ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้น ครูผู้สอนต้องมีการวางแผนการสอน บันทึกรายการสอน การวัดผลประเมินผลผู้เรียน ให้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรม ตามลักษณะที่พึงประสงค์ เก่ง ดี มีความสุข ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องร่วมมือกันวางแผนจัดการเรียนการสอนให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียนมากที่สุด ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ กมล ภูประเสริฐ (2544 : 6) ได้กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษานั้น หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจ ของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องร่วมกันวางแผนในการพัฒนาจัดการศึกษามี การวางแผนในเชิงกลยุทธ์ เพื่อนำแผน ไปปฏิบัติ และต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย ในทำนองเดียวกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2538 : 19-23) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยการจัดการเรียนการสอน และการจัดประสบการณ์ ต่างๆ ให้แก่นักเรียน โรงเรียนจะต้องใช้หลักสูตรเป็นหลักและเอาใจใส่พิถีพิถันในการใช้หลักสูตรเป็นพิเศษ ครูผู้สอนจะปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ได้ผลดี บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่ผู้บริหารและครูผู้สอนต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างดีและหาวิธีการบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จะใช้ไปในแนวทางที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

จากระดับปฏิบัติของนักวิชาการต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนเป็นอย่างสูง

เนื่องจากภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งผู้บริหารต้องใช้เทคนิควิธีการในการบริหาร โดยอาศัยทรัพยากรต่างๆในการบริหาร อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) เข้ามาดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานวิชาการ ส่งเสริมสนับสนุนร่วมคิดร่วมทำ การทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยได้รับการเตรียมความพร้อมมองเห็นคุณค่ามีความรู้ ความเข้าใจตลอดจนถึงการแสดงระดับปฏิบัติการต่องานวิชาการ เพื่อใช้ในการวางแผนปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ตามที่ต้องการ

สภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ซึ่งมีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ 2 ช่วงชั้นคือ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน โดยการจัดการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมทักษะพื้นฐานด้าน การอ่านการเขียนการคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสารและพื้นฐานความเป็นมนุษย์เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้ง ในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม และมีความยืดหยุ่น การจัดการศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายตามสภาพของแต่ละท้องถิ่น จึงแตกต่างไปจากการจัดการศึกษาทั่วไป เนื่องจากสภาพภูมิประเทศไม่เอื้อต่อการบริหารจัดการ พร้อมทั้งบุคลากรในสถานศึกษาที่ขาดแคลนอย่างต่อเนื่อง การเรียนการสอนจึงไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงต่ำกว่าเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

จากการสรุปผลรายงานคุณภาพการจัดการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา และคะแนนเฉลี่ยร้อยละของการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และค่าคะแนนของการประเมินผลการเรียนรู้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (National Test) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ยังต่ำกว่าเป้าหมายของเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 อยู่มากและมีแนวโน้มลดลง เมื่อตรวจสอบพบว่า สาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนต่ำ เนื่องจากนักเรียนไม่ผ่านมาตรฐานสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กที่ผ่านมา การบริหารงาน ด้านวิชาการยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ซึ่งอาจมีสาเหตุหลายประการ ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยและกระบวนการในการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ได้พยายามแก้ปัญหาด้วยการจัดหาพนักงานราชการ ครูอัตราจ้างของเขตพื้นที่การศึกษาเข้าไปเสริมด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษาที่ขาดแคลนบุคลากรด้านการสอนและการขาดแคลนครูเฉพาะด้านรายวิชาแล้วก็ตาม ทางสถานศึกษาก็มีการแก้ปัญหาดังกล่าวร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมด้านการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งประสานงาน กับองค์กรบริหารส่วนตำบล ช่วยจัดสรรงบประมาณในการจัดหาครูมาช่วยสอนในสถานศึกษาเพิ่มเติมอีก แต่ผลการดำเนินการก็เป็นเพียงการแก้ปัญหาได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนก็ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในด้านต่างๆที่มีผล ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 จะเห็นได้ว่าการบริหารงานวิชาการนั้น เป็นภารกิจหลักสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องบริหารงานตามขอบข่ายงานวิชาการทุกด้านให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการที่ดีมีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เพื่อจะได้นำข้อมูลมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ระดับปฏิบัติของผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เป็นอย่างไร
2. ระดับปฏิบัติของผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 แตกต่างกันหรือไม่
3. ปัญหาและข้อเสนอแนะของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน มีระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 545 คน แบ่งออกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 83 คน ครูผู้สอน จำนวน 462 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ปีการศึกษา 2552 แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 68 คน ครูผู้สอน 212 คน รวมทั้งสิ้น 280 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของ

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 33) จำนวน 12 ด้าน ได้แก่

- 2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 2.7 การนิเทศการศึกษา
- 2.8 การแนะแนวการศึกษา
- 2.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา
- 2.10 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
- 2.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 2.12 การส่งเสริมสนับสนุนแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานสถาบันอื่น

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ

ด้านพื้นที่ที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ที่ดูแลกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในเขตอำเภอ โกสุมพิสัย อำเภอกุดรัง อำเภอเขียงยืน และอำเภอชื่นชม จำนวน 83 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. 2552 : 3) ยกเว้นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ

- 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3
- 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการจำนวน 12 ด้าน ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

2. ครูผู้สอน หมายถึง บุคคล ซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3

3. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามบทบาทที่กำหนดไว้ ในขอบข่ายของงานวิชาการ จำนวน 12 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษา และการส่งเสริมและสนับสนุนแก่บุคคล ครอบครัวยุ

4. เขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ซึ่งรับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่อยู่ในอำเภอ โกสุมพิสัย อำเภอ กุดรัง อำเภอ เขียงยืน และอำเภอ ชื่นชม

5. โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ที่จัดการศึกษาใน ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน ตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบระดับปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป